

Xerrades de l'avi Roc i en Quim

EL PARLAR GROLLER

—Bones tardes, avi Roc.

—Hola Quim! Que véns del futbol?

—Sí! Hem anat a passar l'estona

—Per la cara que fas, em sembla que no us ha anat gaire bé el negoci.

—Calieu, avi Roc, calleu. Vinc empatat. Hem perdut per culpa de l'àrbitre.

—No serà tant. Sempre en té la culpa l'àrbitre.

—Avui sí, avi. Però ha quedat galdós. Perquè li hem dit tota la lletania. Si haguéssiu sentit...

—Ja m'ho penso i t'asseguro que em fa més pena per vosaltres que pel mateix àrbitre.

—Però després del que li hem dedicat, almenys hem quedat més descansats.

—El que hauríeu de quedar és més vermells que un perdigot, d'haver dit el que dieu.

—Bé, però fora del camp, ja no en diem cap.

—Jo no ho entenc Quim, com pot ser que tingueu tots plegats tan poc senderi?

—No sé per què...

—Doncs tens edat per poder-ho saber. Escolta, les criatures que estan allà, us senten o no?

—Mireu, no ens hi fixem en les criatures.

—Doncs us hi hauríeu de fixar. Perquè en aquells moments esteu deseducant els vostres fills amb una rapidesa superior a tots els esforços de tots els mestres junts per educar-los.

—No exagerem, avi.

—No exagero, sinó tot el contrari. Doncs què et penses que aprenen les criatures, amb el que us senten dir?

—Aneu equivocats, avi Roc. Els meus fills no en diuen ni una així. Que si un dia els hi sento a dir-ne una, la primera plantofada els hi escarxofo el mig de la cara.

—Aquesta plantofada no se la mereixen ells, sinó tu, i tots els qui parleva malament. Es veu que no has sentit les criatures a parlar entre elles, quan saben que ningú de gran els escolta. Parlen com els grans. I el pitjor és que no solament els ensenyeu a ser malparlats, sinó també a ser hipòcrites.

—Home, avi...

—Sí, sí, hipòcrites. Vosaltres ensenyeu als fills el que no voleu que diguin, i aquesta contradicció en la vostra conducta ells la cometem d'una altra manera: ells parlaran com vosaltres, i insultaran com vosaltres, i seran el dia de demà com vosaltres, però mentre no siguin grans, al davant vostre no diran cap mala paraula.

I això et sembla que és educar els fills en la rectitud, en el respecte mutu i en la sinceritat? Vaja, home, em penso que sou vosaltres que la veieu quadrada.

—Potser sí, que teniu raó, avi Roc...

FLAP

SENTIT DE POBLE

EL PARTIT DE LES NOSTRES VIDES

Voleu acompanyar-me a pensar què és el Vallès?

Us convido, amics i amigues, a mirar-lo des de dos distints punts de vista per tal d'assolir una visió panoràmica complerta de la nostra comarca. Des del coll de Montcada i des de la collada de Santa Elena, a dalt del Montseny.

Es una visió molt diversa. Des de les altures de Santa Elena, el Vallès se'ns apareixerà, més que de cap altre lloc, com una terra xopa de riquesa, amb una ondulació harmoniosa i repetida a cada petit curs d'aigua, amb les taques fosques del bosc fent destacar encara més el verd, el groc o l'ocre dels camps. Ací i allà també, anireu descobrint el fum de les fàbriques que, cada vegada més, van ensenyorejant-se de la nostra comarca.

Tot venint de Barcelona, en canvi, i ja deixat enrera el Coll de Montcada, el Vallès se'ns apareix sempre —m'ho heu sentit a dir més d'un cop— com un immens estadi: el pla seria el camp de joc, les muntanyes que el rodegen formen com enormes tribunes. Fixeu-vos-hi sinó; des del Coll de Montcada, a la dreta, es van succeint les serres de la Conreria i Céllecs; després, deixant oblidat el Montnegre, treuen el cap ben alt les crestes del Montseny; Tagamanent, Puiggraciós amb la seva blanca ermita, Bertí, Sant Sadurní, el Farell, Sant Llorenç del Munt i, allà lluny, tancant el Vallès per l'Oest, s'alça Montserrat. Cap a la nostra esquerra, tancaria l'enorme estadi la serra de Cerola, el Tibidabo...

Es en aquest estadi on la gent del Vallès juguem el partit de les nostres vides: amb el nostre treball, amb els nostres estudis, amb la nostra capacitat, amb la nostra millor voluntat.

Ningú no ens pot impedir que en aquest joc, en aquest partit, arribem a ser jugadors de primera divisió o, si voleu, de categoria olímpica.

Ningú no ens ho pot impedir a no ser nosaltres mateixos, caient en la temptació del joc brut de la peresa, perduts en les xarxes de la «tele», o en la tremenda irresponsabilitat del futbol espectacle, o en el desorbitat caprici d'un cinema, un ball, uns ritmes, que ens ajuden a ser res, una trista unitat més en una massa amorfa.

* * *

En l'estudi immens del Vallès, estem jugant el partit de les nostres vides.

L'estadi és immens. Des de les altures de Santa Elena, al Montseny, anem fitant el que s'hi esdevé. Vulgues que no, la nostra mirada acaba d'enfocar un poble, el nostre poble, aquell que deia Joan Arús en la seva poesia memorable:

... jo tinc el meu poble com el té tothom,
no cal pas que us digui quin és el seu nom...
Si jo me'n anava per altres contrades,
lluny d'aquestes velles parets venerades,
enlloc sentiria ço que sento aquí,
on totes les coses em parlen de mi,
on totes les coses em són conegudes,
i m'evocuen hores dolçament viscudes...

Anem mirant el nostre poble. Es ben bé això que diu el poeta? És aquest poble plàcid i tranquil de fa pocs anys? No és veritat que s'hi esdevé una gran transformació? És en bé o és en mal aquest canvi?

Ah, amics i amigues! Tot depèn de com s'acabi el gran partit. Tot depèn de qui desfarà l'empat. Perquè ara estem empatats, sabeu? Els de Santa Eulàlia encara conservem el sentit de poble. Però cada vegada l'equip contrari s'esforça més. Cada vegada Barcelona es torna més insaciable: camps i terres les vol per ella. Va fonent en la seva massa enorme, les petites i riques personalitats dels pobles i de les comarques.

Jo no us ho se dir, però en l'estadi del Vallès s'hi juga un partit dramàtic. Si perdem, tot el Vallès serà un enorme suburbi de la gran ciutat. Si guanyem, salvant la personalitat de la nostra comarca, de cada un dels nostres pobles, haurem salvat també la nostra terra, que perilla d'anar-se convertint en un cap grandios, monstruós, sense cos.

Si perdem...! Si guanyem...! De qui depèn això?

Jo penso que de nosaltres, de cadascun de nosaltres. Dels grans i dels joves. I penso que, en mig d'aquest partit dramàtic, també és una gran esperança la lliçó que acaben de donar-nos els joves començant amb esforç, amb voluntat, amb amor, aquesta petita gran cosa: una revista pel nostre poble, per ajudar-nos a tenir sentit de poble.

M. Galobart